

Wanted and Unwanted Animals in the House on Shabbos

I. Muktzah

(1) תלמוד בבלי מסכת שבת דף קכח עמוד ב

משנה. כופין את הסל לפני האפרוחים כדי שיעלו וירדו. תרנגולת שברחה דוחין אותה עד שתכנס.

MISHNAH. A BASKET MAY BE OVERTURNED BEFORE FLEDGLINGS, FOR THEM TO ASCEND OR DESCEND. IF A FOWL RUNS AWAY [FROM THE HOUSE], SHE IS PUSHED [WITH THE HANDS] UNTIL SHE RE-ENTERS.

(2) מגיד משנה הלכות שבת פרק כה הלכה כה

וכופין את הסל וכו'. גם זה במשנה (דף קכ"ח:) במפנין והובאה שם. ופי' האפרוחים ושום בהמה חיה ועוף חיים אינן מותרין בטלטול לפי שאינן ראויין:

(3) תוספות מסכת שבת דף מה עמוד ב

הכא במאי עסקינן דאית ביה אפרוח מת - פירש הר"ר יוסף דלא נקט אפרוח חי משום דחי חזי לשתק בו תיבוק כשבוכה ואין נראה דהא בההיא דכופין את הסל לפני האפרוחין (לעיל דף מג.) משמע דאסור לטלטל ועוד אי מחיים שרי אמאי קאמר בסמוך דמודה ר"ש בבעלי חיים שמתו שאסורין אלא ודאי בעלי חיים מוקצין הם כגרוגרות וצימוקין

(4) שולחן ערוך אורח חיים סימן שח סעיף לט

(קמז) >כב< אסור לטלטל בהמה, חיה ועוף; ואעפ"י כן (קמז) מותר לכפות את הסל לפני האפרוחים, כדי שיעלו וירדו בו, ובעודם עליו, (קמח) אסור לטלטלו.

(5) שו"ת אגרות משה אורח חיים ח"ד סימן טז

ולטלטל בשבת ויו"ט הכלי עם דגים קטנים שנעשו לנוי ולקשט הבית נראה שאסור דבע"ח = דבעלי חיים = מוקצין הם אף בכה"ג דהם כגרוגרות וצימוקין כמפורש בתוס' שבת דף מ"ה ד"ה הב"ע שמסקי דלא כהר"ר יוסף והכא גם הכלי אסור דלא שייך להפריח.

6) http://www.daat.ac.il/daat/english/halacha/jachter_1.htm

Rabbi Shmuel David (*Sheilot uteshuvot Meirosh Tzurim* 38:6) concludes his discussion of this issue with a citation of the opinion of Rabbi Aharon Lichtenstein.

It is proper to conduct himself in accordance with the stringent opinion in this matter, since this appears to be the opinion of Tosafot, Mordechai, *Hagahot Oshri*, and Rosh. Yet one need not admonish those who practice in accordance with the lenient opinion in this matter. Since this issue is embroiled in a dispute amongst the *Rishonim* and the logic of those who rule leniently is compelling.

(7) משנה ברורה סימן ש"ק ע

ועיין בא"ר שהביא דיש פוסקים שמקילים אף להעלותה בידיים אם א"א ע"י כרים וכסתות וע"י א"י לכו"ע מותר להעלותה וזה עדיף יותר מהנחת כרים וכסתות ושאר כלים תחתיה:

II. Outside an Eruv

(8) משנה ברורה סימן ש"ק יא

(יא) ומותר וכו' - דוקא באלו שמותרים לצאת באפסר מותר גם לכרוך סביב צוארה החבל היוצא ממנה אם הוא ארוך אבל פרה אסורה לצאת באפסר וכן לכרוך חבל סביב צוארה לפי שהיא משתמרת בלא"ה וכדלקמן בס"ז ע"ש:

(9) שולחן ערוך אורח חיים סימן ש"ק סעיף טז

המוציא בהמה והוא מושכה באפסר, צריך ליזהר שלא יצא ראש החבל מתחת ידו (ג) טפח למטה, דדמי כמו שנושאה בידו ולא מתחזיא מאפסר הבהמה, וגם לא יניח הרבה מן החבל בין ידו לבהמה כדי שלא יכביד (נא) עד שלא יגיע בטפח הסמוך לארץ; ואם הוא ארוך יכרוך אותו סביב צוארה.

III. Trapping

(10) תלמוד בבלי מסכת שבת דף קו עמוד ב

משנה. צבי שנכנס לבית ונעל אחד בפניו - חייב, נעלו שנים - פטורין; לא יכול אחד לנעול ונעלו שנים - חייבין, ורבי שמעון פוטר.

MISHNAH. IF A DEER ENTERS A HOUSE AND ONE PERSON SHUTS THE DOOR BEFORE IT, HE IS CULPABLE; IF TWO SHUT IT, THEY ARE EXEMPT

11) שולחן ערוך אורח חיים סימן שטז סעיף יב

(נב) כו חיה ועוף שברשותו (נג) <יא> מותר (נד) לצודן, והוא שלא ימרודו; אבל אם הם מורדים, אסור * לתפסם אפילו בחצר, אם החצר (נה) גדול (נו) שאם לא גדלו בין בני אדם היו צריכים מצודה. הגה: * ו"א * (נז) דאסור * (נח) לצוד * חיה ועוף שברשותו ואם [יח] צדן, פטור; (הגהות אלפסי). (נט) אבל פרה וסוס, (ס) וכל שכן שאר חיה ועוף שמרדו, אם צדן חייב חטאת, וכן עיקר (המגיד פ"י). חתול, (סא) דינה כשאר חיה ואסור לתפשה בשבת. (הגהות אלפסי).

IV. Unwanted Visitors

12) שולחן ערוך אורח חיים סימן שטז סעיף ג

כל שבמינו נצוד, חייב עליו; * (יב) אין במינו ו נצוד, פטור אבל אסור. (יג) <ג> הלכך, זבובים אע"פ שאין במינו נצוד, אסור לצודן. הגה: * ולכן יש ליזהר (יד) שלא לסגור (טו) תיבה ז קטנה, או לסתום כלים שזבובים בו בשבת, דהוי פסיק רישיה שיצודו שם (בה"ת ומרדכי ס"פ כירה ואגור). * (טז) ח <ד> ויש מקילין במקום שאם יפתח הכלי ליטלם משם, יברחו.

13) שולחן ערוך אורח חיים סימן שטז סעיף ז

* הצד * נחשים בשבת, או שאר רמשים המזיקים, אם לרפואה, חייב; (כז) ואם בשביל יב שלא ישכנו, מותר.

14) משנה ברורה סימן שטז ס"ק כז

(כז) ואם בשביל וכו' - היינו אפי' במקום שאין רגילין הנחשים להמית ואין רצין אחריו אלא עומדין במקומן דבזה אסור לילך להרגן וכדלקמן בס"י אפ"ה לצודן שרי דהיינו שכופה עליהם כלי או שקושר אותן והטעם דהא הוי מלאכה שאין צריך לגופה דהא אינו צריך לצוד אלא שלא ישכנו ואם היה יודע שיעמוד ולא יזיקנו לא היה צד וקי"ל דמלאכה שאינו צריך לגופה פטור אבל אסור מדרבנן והכא משום הזיקא אפילו איסור דרבנן ליכא ואפי' להרמב"ם דמחייב בעלמא במלאכה שא"צ לגופה מודה בזה וכתבו דטעמא משום דס"ל דזה לא מיקרי מלאכה כלל והוי כמתעסק בעלמא כיון שאין רצונו בעצם הצידה כלל ואדרבה כונתו להבריח אותו מעליו: